քելոց ձերոց, որ ի կողմանս այսոսիկ կան եւ մնան, եւ նոքայ բարուք գիտեն զեղանակ եւ զկերպն, թէ որպէս պարտ է գրել առ ձեր բարձրութիւնդ: Վասն այսորիկ աղաչեցի զնոսա, զի փոխանակ իմ գրիցեն: Սակս որոյ եղի ի ձեռս նոցա զքարտէզս զերկուսն ի Ակոբ կաթուղիկոսէն գրեցեալս, եւ միւսն ի արքեպիսկոպոսէն Դաւթի Ջուղայեցւոյ հակառակ ինձ: Բայց ոչ ունէի զդիտաւորութիւն առաքելոյ զքարտէզս զայնոսիկ ձերում սրբութե(ան)դ. մի քարտէզ կաթուղիկոսին եղեւ ճղեցեալ յանհոգութ(են)է եւ ետ կոյս նորին բազում տառիւք գրեցեալ: Սակայն ի նմայ է կնիք եւ բոլոր դետաւորութի(ւ)ն նորին եւ թէ որպէս հալածէ զիս: Դ(ար)ձ(եա)լ ճանաչեսցեն բարձրութի(ւն)ք ձերք ի քարտիզացն յայնցմանէ, զի ճշմարտութիւնն. զոր առ ի ոչ ծածկիցեմ եւ ստոյք է, զի ամ(ենայն) տեղիս, եթէ հրապարակաւ, եւ թէ յանկեան ուրեք միշտ չընորհօքն ա(ստուծո)յ եւ օգնականութ(եամ)բ աղօթից ձերոց զճշմարտութիւնն Հռոմայ եկեղեցոյն ուսուցի եւ քարոզեցի, եւ զբազումս առ այս հաւատըս ածի դաւանութ(եամ)բ նոյնոյ եկեղեցոյն յաղագս այսորիկ ի քաղաքէ քաղաք հալածեցայ եւ մանաւանդ ի Թարվէզ քաղաքիս: Այլ ա(ստուա)ծ արտացէ, զի մեծագոյն եկեսցեն ի վ(ե)ր(ա)յ իմ, եթէ կամք իցեն նմայ սակս խոստովանութե(ա)ն ճշմարիտ հաւատոյ կաթուղիկէ Հռոմայական եկեղեցոյդ, զոր հանապազ դաւանեմ եւ ջանամ, զի այլք եւս դաւանիցեն: Արդ թողում, զի հայրքըն առաքեցեալք Կափուճինի ի այս Թարվէզ քաղաքիս բնակեալ, որք եւս այնպէս արդիւնարար եւ շահաւէտութ(եամ)բ աշխատին յաղագս աճեցուցանելոյ զճշմարիտ հաւատն, եւ նոյն հարքն ծանուցանիցեն ձերում բարձրութե(ան)դ զիրացն այնոցիկ, որք պատահեցան ինձ: Մի ինչ ուրեմն ինձ մնաց, զի խնդրիցեմ ի բարձրութեա(ան)ց ձերոց: Այն է զի ի բազում տեղիս, եւ ի զանազան ժամանակս բազումք գան առ իս, որք զկնի յորդորելոյ իմոյ զնոսայ առ ս(ուր)բ եկեղեցիդ Հռոմէական կամին միաւորիլ: Յիշխանութի(ւն)ք, զորս առաքելոց ձերոց շնորհէք, ինձ եւս են հարկաւորք: Թէ առ արձակումն ի հերձուածողութենէ, եւ կազի ոպւս րէ սէրտայթիզ սիւէ fouաո տխս պէնսացիօնէս, յաղագս մեծագոյն ազատութե(ա)ն խղճի մտաց, եւ բարութե(ան) հոգոց: Արդ խնդրեմ ի բարձրութե(ան)ց ձերոց շնորհել ինձ զիշխանութի(ւն)ս զայսոսիկ խոնարհաբար եւ ջերմեռանդութ(եամ)բ յորժամ կամ եւ մնամ ձերոց բարձրութե(ան)ց:»

«Ի Թարւէզ քաղաքի
յաւուրն. Ի. եւ. Բ. (22)
Սեպտեմբերի
յամի տ(եառ)ն ՌՉԾՀ
եւ Թ. (1679)»

«Խոնարհագունեղ եւ ջերմեռանդագունեղ ծառայ Բարսեղ վրդպ(գծաջինջ) վարդապետ:»

(Հաւատոյ Տարածման Ժողովի դիւան Congr. Armeno V. III էջ 199 ա. 199 բ. եւ200 ա.:)

Ուրեմն որեւէ տարակոյս չի մնար թէ Բարսեղ վարդապետ հաւատադարձ մըն էր եւ գրաված էր լուսաւորչադաւան Հայոց մէջ Հռոմէադաւանութեան համար քարոզչութեամբ, որուն չահատակութեանց դէմ Յակոբ Ջուղայեցին կը դիմէր իր հօտին պաշտպանութեան:

Մինչ Յակոբ Ջուղայեցի Թաւրիզի ժողովուրդին կը գրէր Բարսեղ վարդապետի մասին եւ անոր այդ քաղաքէն արտաքսումը կը պահանջէր, ինքը այն ատեն կը գտնուէր Կ. Պոլիս: Բարսեղի դէմ նոյն իմաստով կը գրէր նաեւ Էջմիածնէն հոն գտնուող աթոռակալ Միքայէլ վարդապետ: Այս նամակն ալ այժմ կը պահուի Հաւատոյ Տարածման Ժողովին դիւանին մէջ, ուրկէ առնելով առաջին անգամ ըլլալով կը հրատարակեմ հոս ներկայացուած միւս անտիպ եւ մեր բանասիրութեան անծանօթ մնացած նամակներուն հետ:

Նամակին աջ անկիւնը կլոր կնիք մը ՔԻ ԾՌ – ՄԻՔԱՅԷԼ ՎԱՐԴԱՊԵՏ (փակագիր) – ԹՎՆ ՌՂԳ (1644)

«Յ(իսուս)ի Ք(րիստոս)ի ծառայ Միքայէլ վ(ա)րդապետ, աթոռակալ սրբոյ մեծի աթոռոյս Էջմիածնի: Յորմէ ժամանեալ հասցէ գիր ո(ւր)հ(ն)ութե(ան) եւ նամակ պահպանութե(ան) շնորհք ա-